



**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

OPĆINE BIHAĆ

ZA 2009.GODINU

Broj:-05-5/10

Sarajevo, juni 2010. godine

**MENADŽMENTU
OPĆINE BIHAĆ****NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **općine Bihać** za 2009. godinu te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo općine Bihać odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prijave, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja općine Bihać sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost je da izrazimo mišljenja o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze te da je poslovanje usaglašeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objavama danim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka zasnovan je na revizijskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu općeg prezentovanja finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Općina Bihać nije postupila u skladu sa članom 17. Zakona o budžetima u FBiH jer prilikom donošenja Budžeta za 2009. godinu nije planirala izvore finansiranja budžetskog deficita koji je sa 31.12.2008. godine iskazan u iznosu od 11.297.300 KM a sa 31.12.2009. godine 11.812.877 KM (Tačka 4.2. Izvještaja).**
- 2. Ne možemo potvrditi iskazane kratkoročne tekuće obaveze u iznosu od 489.913 KM koje se odnose na isporučenu robu i izvršene usluge u periodu 1992.godina do 1995. godina jer se nisu na vrijeme poduzimale mjere kako bi se iste usaglasile i u skladu sa istim postupilo (Tačka 4.8. Izvještaja).**
- 3. Kratkoročno zaduživanje Općine Bihać u 2009. godini za izmirivanje obaveza iz prethodne godine u iznosu od 4.885.727 KM nije izvršeno u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i jamstvima u Federaciji BiH. Istim je utvrđeno da kratkoročni dug može nastati samo radi finansiranja deficita nastalog iz gotovinskog toka i da će se otplatiti u**

fiskalnoj godini u kojoj je zaduženje i nastalo. Ukupan neotplaćeni dug po ovom osnovu sa 31.12.2009. godine iznosi 3.256.914 KM. Zaduživanjem na ovaj način prekoračeno je ograničenje (utvrđeno navedenim zakonom) od 5% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini. Isto tako Odluka općinskog vijeća Općine Bihać kojom je utvrđeno da se period od godinu dana na koji je zaključen Ugovor o izmirivanju obaveza iz 2008. godine mijenja i produžava na period do deset godina nije u skladu sa članom 9. Zakona o dugu, zaduživanju i jamstvima u Federaciji BiH. Navedenim članom je regulisano da kratkoročni dug neće biti predmetom refinansiranja ili produženja nakon isteka fiskalne godine u kojoj je zaduženje i nastalo (Tačka 4.8 Izvještaja).

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koji na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji općine Bihać, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obveza na dan 31.12.2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenja proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Financijsko poslovanje općine Bihać u toku 2009.godine, osim za napomene navedene u tačkama 1, 2 i 3 u prethodnom pasusu, bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo: 04.06.2010. godine

Bez dalje kvalifikacije našeg mišljenja, skrećemo pažnju na sljedeće:

Općina Bihać Budžetom i dalje planira zaduženje odnosno finansiranje kapitalnih ulaganja kao i izmirenje neizmirenih obaveza iz prethodne godine, a ne planira pokriće iskazanog deficita kako je to regulisano Zakonom o budžetima u FBiH. Iako servisiranje duga po dugoročnim kreditima ne prelazi gornju granicu zaduženja u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i jamstvima u FBiH, zbog nedovoljnog praćenja izvršenja budžeta, Općina Bihać i dalje ostvaruje višak rashoda nad prihodima, pa smatramo da je potrebno da preispita dalja ulaganja u kapitalne investicije kao i da izvrši racionalizaciju troškova dok se ne izvrši pokriće deficita.

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor
Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME	2
4.	NALAZI I PREPORUKE	3
4.1	Sistem internih kontrola	3
4.2	Budžet Općine za 2009. godinu	5
4.3	Prihodi i primici.....	6
4.4	Rashodi i izdaci.....	7
4.4.1	Bruto plaće i naknade zaposlenih.....	7
4.4.2	Izdaci za materijal i usluge	8
4.4.3	Tekući transferi (grantovi).....	9
4.4.4	Kapitalni transferi (grantovi)	10
4.5	Kapitalni izdaci i nabavke	10
4.6	Stalna sredstva	11
4.7	Kratkoročna potraživanja i plasmani.....	12
4.8	Obveze (kratkoročne i dugoročne)	12
5.	KOMENTAR	15
	PRILOG BR. 1	16
	Konsolidirani izvještaj o izvršenju budžeta/proračuna Općine Bihać za 2009. Godinu	16

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
OPĆINE BIHAĆ
za 2009. godinu

1. UVOD

Općina Bihać (u daljem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave uspostavljena zakonom, sa nadležnostima utvrđenim Ustavom Federacije BiH, Ustavom Unsko- saskog Kantona/Županije, Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH i Statutom općine Bihać. Općina samostalno odlučuje o poslovima iz svog samoupravnog djelokruga i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela.

Općina, kao jedinica lokalne samouprave, obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, poduzima sve korake u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda navedenih u Ustavu FBiH, raspolaze i upravlja općinskom imovinom, donosi programe i planove razvoja općine, donosi budžet Općine, utvrđuje politike korištenja i visine naknada za korištenje javnih dobara, donosi propise o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz općinske nadležnosti, donosi razvojne, prostorne i urbanističke programe i planove, donosi odluke o upravljanju i raspolaganju građevinskim zemljištem (imovinom), uspostavlja i vrši inspeksijski nadzor nad izvršavanjem propisa iz nadležnosti Općine, osigurava uspostavljanje premjera i katastra, uređuje lokalni promet, osigurava uređenje naselja, kvaliteta stanovanja i komunalnih objekata, uspostavlja organizaciju mjesne samouprave, poduzima mjere za osiguranje javnog reda i mira i druge poslove utvrđene Zakonom o principima lokalne samouprave kao i poslove prenesene zakonom iz djelokruga županije/kantona i federacije.

Organ odlučivanja je Općinsko vijeće a načelnik predstavlja izvršni organ Općine. Nadležnosti Općinskog vijeća i načelnika su propisane Zakonom o načelima lokalne samouprave u FBiH i Statutom Općine. Općinsko vijeće ima 30 vijećnika, koji su kao i načelnik, izabrani neposredno na lokalnim izborima na period od 4 godine.

U cilju obavljanja poslova i zadatka iz svoje nadležnosti, Općina je u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji u općinskom organu uprave općine Bihać koji je bio na snazi do 27.11.2009. godine utemeljila je devet službi za upravu: služba prostornog uređenja i komunalne djelatnosti, služba za imovinsko pravne poslove i katastar nekretnina, služba finansija i računovodstva, služba za razvoj poduzetništvo i obrt, služba opće uprave i društvene djelatnosti, služba inspeksijskih poslova, služba civilne zaštite, služba za podršku i razvoj uprave i služba za stručne poslove općinskog vijeća. Novim Pravilnikom poslovi iz djelokruga općine se obavljaju u deset općinskih službi .

Na području općine Bihać osnivaju se mjesne zajednice kao obvezan oblik mjesne samouprave sa svojstvom pravnog lica i iste osniva Općinsko vijeće. Sredstva za rad mjesnih zajednica, prema Statutu općine, osiguravaju se u budžetu Općine.

Sjedište Općine je u Bihaću, Ulica bosanska br.4.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Jedininstvenog organa Općine Bihać i Budžeta Općine Bihać za 2009.godinu, pravilnost i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Općine na dan 31.12.2009. godine, izvršenje Budžeta Općine za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te jesu li finansijski izvještaji sačinjena u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u februaru i junu 2009. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Općine za 2009. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

- *U skladu sa Računovodstvenim politikama za općinske budžetske korisnike i Budžet općine Bihać osigurati vođenje jedne glavne knjige i izradu integralnog finansijskog izvještaja na nivou Općine, kao pravnog lica u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima a u cilju otklanjanja nepravilnosti i postizanja tačnosti i potpunosti računovodstvenih evidencija i adekvatne prezentacije informacija.*
- *J.U.-u Zavod za prostorno uređenje općine Bihać potrebno je ili organizovati u sklopu neke od osnovnih organizacionih jedinica Općine ili je tretirati kao samostalnu Javnu Ustanovu koja će se finansirati iz budžeta općine samo za one poslove u okviru kojih su joj povjerena javna ovlaštenja a u cilju efikasnog i ekonomičnog trošenja javnih sredstava i efikasnog korištenja ljudskih resursa.*
- *U skladu sa članom 63. Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika formirati organizacionu jedinicu za internu reviziju koja je funkcionalno neovisna i neposredno odgovorna rukovodiocu budžetskog korisnika.*
- *Planiranje budžeta Općine vršiti po svim kategorijama, potkategorijama i stavkama iz klasifikacije računskog plana u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.*
- *U skladu sa članom 17. Zakona o budžetima u FBiH prilikom sačinjavanja Budžeta obavezno planirati izvore finansiranja budžetskog deficita.*
- *Usvojiti propise o ispunjavanju uvjeta iz Stand by aranžmana kako je to propisano Zakonom o načinu ostvarenja ušteda u FBiH te plaće i naknade i ostale tekuće rashode obračunavati i isplaćivati u skladu sa istim.*
- *Preispitati opravdanost formiranja komisija a u cilju efikasnog i ekonomičnog trošenja javnih sredstava.*
- *Knjigovodstveno evidentiranje grantova vršiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH prema njihovoj namjeni.*
- *Preispitati potrebu sklapanja ugovora o dijelu a posebno ugovora koji se odnose na poslove koji spadaju u nadležnost općinskog organa uprave i u skladu sa istim postupiti.*
- *Donijeti pravila i kriterije i temeljem istih vršiti raspodjelu tekućih grantova neprofitnim organizacijama- udrugama i udruženjima u cilju dosljedne primjene pravičnosti i transparentnosti dodjele sredstava sa pozicije tekućih transfera.*
- *Raspisivati javni poziv za prikupljanje aplikacija za kapitalne transfere koji se planiraju u Posebnom dijelu proračuna Općine.*
- *Osigurati dostavljanje izvještaja o utrošku i kontroli namjenskog korištenja odobrenih sredstava sa pozicije kapitalnih grantova.*
- *Poduzeti aktivnosti na iznalaženju i utvrđivanju validne dokumentacije kao temelj za uknjižbu u knjigovodstvenu evidenciju stalnih sredstava.*
- *Izvršiti procjenu vrijednosti imovine u vlasništvu općine (građevina i zemljišta) i na temelju te procijenjene vrijednosti izvršiti njeno knjigovodstveno evidentiranje.*

- *Nastaviti saradnju sa Federalnim ministarstvom finansija kao i sa Federalnom direkcijom za robne rezerve u cilju rješavanja nenaplaćenih potraživanja po osnovu robnih rezervi nastalih u vrijeme rata.*
- *Za evidentirana utužena potraživanja donijeti Odluku o preknjižavanju istih sa redovnih na sumnjiva i sporna potraživanja.*
- *U saradnji sa općinskim pravobraniteljstvom sagledati mogućnost naplate utuženih potraživanja po osnovu kratkoročnih plasmana (pozajmica) iz perioda 1995 i 1996.godina ili otpisa nakon donešene odluke o istom.*
- *Pokrenuti aktivnosti i uspostaviti dogovor sa povjeriocima vezano za način izmirivanja obaveze za isporučene robe i izvršene usluge iz perioda 1992-1995. godina u iznosu od 489.913 KM i u skladu sa istim postupiti.*
- *Općinsko vijeće općine Bihać treba da prispita Odluku o izmjenam Odluke o načinu izmirivanja obaveza iz 2008 godine kojom je utvrđeno da se period do godinu dana na koji je Ugovor zaključen mijenja na period do 10 godina jer ista nije u skladu sa članom 9. Zakona o dugu, zaduživanju i jamstvima u FBiH.*
- *Kratkoročno zaduživanje vršiti u skladu sa Zakonom o dugu zaduživanju i jamstvima u FBiH.*
- *Dugoročne kredite i otplate po istim knjigovodstveno evidentirati u skladu sa propisima za budžet i budžetske korisnike.*

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Sistem internih kontrola¹

Izvršena je procjena funkcionisanja sistema internih kontrola u općini Bihać, kako bi se uvjerali da li su uspostavljene interne kontrole, da li osiguravaju potpunu primjenu i usklađenost sa zakonskim propisima, tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, kao i ekonomično, efikasno i efektivno trošenje javnih sredstava. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na menadžmentu Općine a temelj funkcionalnog sistema internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu **kontrolnog okruženja** je adekvatna organizacijska struktura i kvalitetni interni akti.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskog organa uprave općine Bihać iz 2008.godine kao i novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji od 26.11.2009. godine (udaljem tekstu Pravilnik) utvrđena je unutrašnja organizacija i djelokrug rada općinskih službi za upravu i Kabineta općinskog načelnika kao i rukovođenje organom i organizacionim jedinicama. Također je utvrđen broj izvršilaca u odnosu na određena radna mjesta, status izvršilaca po radnim mjestima i potrebni uslovi za vršenje poslova tog radnog mjesta. Pravilnikom iz 2008. godine utvrđena je između ostalih službi i Služba prostornog uređenja i komunalnih djelatnosti (u daljem tekstu Služba) koja je novim Pravilnikom organizovana kao Služba za komunalne djelatnosti, vode i zaštitu okoliša. Ovo ističemo jer se stiče utisak da se određeni poslovi Službe i niže potrošačke jedinice Općine JU-e Zavod za prostorno uređenje (u daljem tekstu Zavod) dupliraju. Tako Služba obavlja poslove stručno operativne, poslove upravnog rješavanja, studijsko analitičke, normativno pravne koji se pored ostalog odnose na: pripremanje i izrađivanje, učestvovanje u pripremi i izradi i praćenje realizacije programa i planova iz oblasti uređenja gradskog građevinskog zemljišta, komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, komunalne infrastrukture i saobraćaja, vršenje poslova iz oblasti zaštite okoliša u pitanjima iz nadležnosti općine, vršenje i praćenje izvršenja stručnih poslova iz oblasti cestovnog prometa i javnih cesta koji su zakonom dati u nadležnost Općine, praćenje i izvršavanje stručnih poslova iz oblasti komunalnih djelatnosti individualne i zajedničke komunalne potrošnje. Zavodu (osnovan Odlukom

¹ Interne kontrole podrazumijevaju organizaciju, politike i procedure koje proračunski korisnici uvode da bi se osiguralo izvršavanje poslova koji su im zakonom i drugim propisima dani u nadležnost, da su resursi korišteni u skladu sa postavljenim ciljevima, da su programi i planovi za izvršavanje poslova zaštićeni od prevara, gubitaka i lošeg upravljanja, da su na raspolaganju pouzdane i blagovremene informacije koje se koriste pri izvješćivanju, podršci i donošenju odluka. Isto tako putem interne kontrole omogućava se i otkrivanje greške ili prevare (Službene novine FBiH broj 19/2005)

Općinskog vijeće općine Bihać 16.12.2005. godine) je povjereno **obavljanje stručnih i upravnih poslova iz oblasti uređenja gradskog građevinskog zemljišta, komunalne djelatnosti, zajedničke komunalne potrošnje, oblasti korištenja, održavanja rekonstrukcije i izgradnje gradskih lokalnih i nekategorisanih cesta, oblasti vodoprivrede i oblast zaštita okoliša.** Također je Odlukom utvrđeno da **Zavod ima svojstvo pravnog lica i da ga stiče upisom u sudski registar ustanova. Članom 12 Odluke utvrđeno da se sredstva za rad Zavoda osiguravaju iz Budžeta općine Bihać i iz drugih izvora pod uslovom određenim Odlukom i zakonom.** Međutim, uvidom u prezentovanu dokumentaciju utvrdili smo da se **Zavod u potpunosti finansira iz Budžeta općine. Obzirom da je Zavod samostalno pravno lice koje ima svoje organe upravljanja (upravni i nadzorni odbor i direktora Zavoda) i ima 26 uposlenika, ne bi trebao da se finansira 100% iz Budžeta općine nego samo u onom dijelu u kojem su mu povjerena javna ovlaštenja ili bi se trebao organizovati u okviru općinskog organa uprave općine Bihać.**

Utvdili smo da je Općina, u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, donijela pisane procedure navedene u Smjernicama. U 2008. godini općinski načelnik je donio Pravilnik o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima. Međutim istim nisu obuhvaćeni svi elementi kako je to utvrđeno u navedenim Smjernicama. **Nisu identifikovani i procijenjeni rizici poslova i zadataka Općine** (visok, srednji ili nizak) i nisu navedene mjere koje treba poduzeti u cilju otklanjanja rizika i sprječavanja neželjenih dešavanja.

Također Općinski načelnik nije ustrojio organizacijsku jedinicu za internu reviziju iako Općina Bihać ispunjava oba kriterija utvrđena Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika (zaposleno više od 200 radnika i godišnji operativni budžet prelazi 10.000.000 KM). Umjesto osnivanja interne revizije kao organizacijske jedinice Općine Bihać u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Općinsko vijeće općine Bihać je 13.07.2009. godine donijelo Odluku o osnivanju Općinskog zavoda za internu kontrolu i reviziju budžetskih korisnika kao samostalnu, funkcionalno nezavisnu upravnu organizaciju sa svojstvom pravnog lica (formirana na osnovu člana 49. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH). Zavod ima direktora koji rukovodi Zavodom a postavlja ga općinski načelnik. Zavod u skladu sa navedenim odlukama ima nadležnost da vrši sistematičan pregled i procjenu upravljanja rizikom, procjenu adekvatnosti i efikasnosti sistema internih kontrola budžetskih korisnika općinskih organa uprave i općinskog vijeća kao i internu kontrolu i reviziju javnih ustanova i preduzeća čiji je osnivač općina, mjesnih zajednica i udruženja građana u dijelu doznačenih sredstava iz budžeta općine Bihać. Direktor Zavoda pored ostalog ima ovlaštenja da izvještava općinskog načelnika o rezultatima internih kontrola kod budžetskih korisnika, informira općinskog načelnika o sukobu interesa kao i dostavlja godišnji izvještaj o radu Zavoda općinskom načelniku a općinski načelnik općinskom vijeću.

Računovodstvenim politikama za općinske budžetske korisnike i Budžet općine Bihać propisano je vođenje Glavne knjige koju čine računi koji predstvaljaju pozicije sredstava, izvora sredstava prihoda i rashoda. Također je utvrđeno da se na računima glavne knjige knjiži stanje i promjene cjelokupne imovine, prihoda, primitaka i potpora, izdataka i drugih plaćanja, zajmova i udjela u glavnici, finansijske imovine dugova i rezervi. Međutim, utvrdili smo da se obrada, klasifikacija i evidentiranje poslovnih promjena općine Bihać vrši u okviru uspostavljenog računovodstvenog sistema koji čine dvije glavne knjige (Glavna knjiga Budžeta i Glavna knjiga općinskog organa uprave). U okviru Glavne knjige Budžeta općine Bihać evidentiraju se poredni i neporedni prihodi kao i dio troškova (organa uprave koji se plaćaju direktno sa Budžeta), dio gotovine, kratkoročnih potraživanja i razgraničenja, dio stalnih sredstava- dugoročni plasmani i vrijednosni papiri, dio kratkoročnih obaveza i razgraničenja, kao i dugoročne obaveze. Na izvorima sredstava se iskazuje neraspoređeni višak prihoda i rashoda, a u memorandumske evidenciji primici po osnovu domaćeg zaduživanja. Glavnom knjigom općinskog organa uprave Općine su obuhvaćeni prihodi iz Budžeta Općine, tekući rashodi, dio gotovine, kratkoročnih potraživanja i razgraničenja, dio stalnih sredstava, dio kratkoročnih obaveza i razgraničenja a u memorandumske evidenciji se vodi dio izdataka za nabavku stalnih sredstava i izdaci po osnovu otplate po domaćim zaduživanjima. Iz Budžeta Općine preko konta -doznake nižim potrošačkim jedinicama (izuzev dijela direktnih isplata sa Budžeta za tekuće rashode) vrše se doznake za tekuće rashode i kapitalne izdatke za općinski organ uprave i niže potrošačke jedinice Općine Bihać.

Na osnovu evidencija u navedenim glavnim knjigama, sačinjeni su finansijski izvještaji na dan 31.12.2009. godine za Budžet općine, za općinski organ uprave Općine Bihać, kao i konsolidovani

finansijski izvještaj na nivou Općine (budžet, jedinstveni organ uprave, J.U.Zavod za prostorno uređenje, J.U.Centar za socijalni rad, Općinsko pravobranilaštvo i Općinska vatrogasna služba).

Prema navedenim načinima evidentiranja poslovnih promjena u više glavnih knjiga ne može se steći uvjerenje da računovodstveni sistem osigurava pouzdano praćenje prihoda, rashoda, imovine i obaveza na nivou Općine, i ne obezbjeđuje sačinjavanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 1. - prezentacija finansijskih izvještaja.

Kada su u pitanju **kontrolne aktivnosti**, utvrdili smo da se u svim slučajevima ne provode dosljedno propisane procedure vezane za funkcionisanje sistema internih kontrola, što je imalo za posljedicu određene propuste u provođenju kontrolnih aktivnosti. Propusti se prije svega odnose na finansijsko izvještavanje, vođenje dvije glavne knjige, planiranje budžeta općine nije vršeno po svim stavkama iz klasifikacije računskog plana, knjigovodstveno evidentiranje grantova nije vršeno prema namjeni granta, dodjele sredstava tekućih i kapitalnih transfera bez javnog poziva, nepostojanje povratnih informacija (izvještaja) o utrošku sredstava transfera, neadekvatno evidentiranje utuženih potraživanja, formiranje velikog broja komisija sa značajnim izdacima za ove namjene čiji su članovi uposlenici općine i za koje ne možemo potvrditi da su obavljali poslove mimo radnog vremena, sklapanje ugovora o dijelu sa fizičkim licima za obavljanje poslova koji spadaju u nadležnost općinskih službi za upravu.

Općina Bihać nije uspostavila adekvatan nadzor nad funkcionisanjem postojećeg sistema internih kontrola što je imalo za posljedicu kratkoročno zaduživanje Općine koje prelazi 5% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini kao i donošenje odluke Općinskog vijeća kojom produžava ugovoreni rok kratkoročnog zaduženja sa perioda do jedne godine na period do deset godina. Jedan od razloga neadekvatnog nadzora jeste i nedostatak interne revizije (koja nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH formirana) čija je osnovna uloga nadzor nad internim kontrolama budžetskog korisnika.

Pravilnikom o internim kontrolama definisati rizike poslovanja kao i postupke i procedure nadzora nad djelovanjem postojećeg sistema internih kontrola sa obavezom izvještavanja i poduzimanja mjera za otklanjanje nedostataka u cilju efikasnog obavljanje poslova i konstantnog unapređenja sistema internih kontrola.

U skladu sa Računovodstvenim politikama za općinske budžetske korisnike i Budžet općine Bihać osigurati vođenje jedne glavne knjige i izradu integralnog finansijskog izvještaja na nivou Općine, kao pravnog lica u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima a u cilju otklanjanja nepravilnosti i postizanja tačnosti i potpunosti računovodstvenih evidencija i adekvatne prezentacije informacija.

J.U.-u Zavod za prostorno uređenje općine Bihać potrebno je ili organizovati u sklopu neke od osnovnih organizacionih jedinica Općine ili je tretirati kao samostalnu Javnu Ustanovu koja će se finansirati iz Budžeta Općine samo za one poslove u okviru kojih su joj povjerena javna ovlaštenja a u cilju efikasnog i ekonomičnog trošenja javnih sredstava i efikasnog korištenja ljudskih resursa.

U skladu sa članom 63. Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika formirati organizacionu jedinicu za internu reviziju koja je funkcionalno neovisna i neposredno odgovorna rukovodiocu budžetskog korisnika.

4.2 Budžet Općine za 2009. godinu

Budžet Općine za 2009. godinu kao i Odluku o izvršavanju Budžeta općine Bihać za 2009. godinu donijelo je Općinsko vijeće 24.12.2008 .godine. Donesen je Dokument okvirnog budžeta za period 2009-2011 godina.

Budžetom Općine planirani prihodi i primici i planirani rashodi i izdaci iznosili su 36.241.786 KM.

Općinsko vijeće tokom 2009.godine donosi tri Rebalansa Budžeta Općine (24.marta, 08.oktobra i 24.decembra 2009. godine). Nakon trećeg Rebalansa, planirani prihodi i primici iznosili su 22.285.814 KM i finansiranje 6.000.000 KM (ukupno 28.225.814KM), rashodi i izdaci 24.862.724 KM i obaveze iz prethodne godine 3.363.090 KM (ukupno 28.225.814 KM). Rebalansom Budžeta planirano je finansiranje kreditom ili preuzimanjem obaveza u iznosu od 6.000.000 KM. Rebalans je obrazložen slabom naplatom

budžetskih prihoda i njihovom nedostatnošću za pokriće planiranih rashoda za 2009. godinu i istaknuto je da prihodi bilježe pad od 24,45% u odnosu na 2008. godinu.

U postupku izrade Budžeta Općine za 2009. godinu utvrđeno je da nisu u potpunosti poštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH, jer u Posebnom dijelu nisu planirani svi rashodi po kategorijama, potkategorijama i stavkama, koji se prvenstveno odnose na planiranje izdataka za ugovorene usluge. Iste su planirane u jednom iznosu kao ugovorene i druge posebne usluge a izvršene su kao troškovi reprezentacije, troškovi informisanja, troškovi štampanja i kao izdaci za ugovorene usluge.

U konsolidiranom godišnjem iskazu o izvršenju budžeta općine Općine Bihać za 2009. godinu, ukupno iskazani prihodi i primici iznose 21.887.766 KM, rashodi i izdaci 22.560.213 KM, iskazan višak rashoda nad prihodima (deficit) 672.447 KM i otplate domaćih pozajmljivanja 1.145.101 KM. Ukupno iskazan neraspoređeni višak rashoda nad prihodima Općine Bihać u Bilansi stanja Budžeta i Konsolidovanoj bilansi stanja općine Bihać na dan 31.12.2009 godine je 11.812.877 KM. Do završetka revizije Općinsko vijeće nije usvojilo Izvještaj o godišnjem obračunu Budžeta općine Bihać za 2009. godinu.

Uvidom u Izvještaj o izvršenju Budžeta općine Bihać za 2008 godinu koji je usvojilo Općinsko vijeće 22.06.2009. godine utvrđeno je da je iskazan višak rashoda nad prihodima u iznosu od 13.358.990 KM i da se isti pokriva iz kreditnih sredstava 6.500.000 KM i viška prihoda iz prethodnog perioda u iznosu od 2.061.691 KM te da je ostalo nepokriveno 4.797.299 KM. Navedeno ne možemo potvrditi jer je Općina sa 31.12.2008 godine iskazala neraspoređeni višak rashoda nad prihodima u iznosu od 11.297.300 KM. Također, općina Bihać Budžetom za 2009. godinu nije planirala izvore za pokriće deficita, iako je članom 17. Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno da Nacrt Budžeta obavezno sadrži izvore finansiranja budžetskog deficita.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je Općina dostavljala periodične izvještaje u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Planiranje budžeta Općine vršiti po svim kategorijama, potkategorijama i stavkama iz klasifikacije računskog plana u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

U skladu sa članom 17. Zakona o budžetima u FBiH prilikom sačinjavanja Budžeta obavezno planirati izvore finansiranja budžetskog deficita.

4.3 Prihodi i primici

Općina je u 2009. godini u finansijskim izvještajima iskazala prihode i primitke u iznosu od 21.887.766 KM i isti su u odnosu na Rebalans manje ostvareni za 338.048 KM ili 1,52% . U ukupnim prihodima, na prihode od poreza odnosi se 11.692.891 KM, neporezne prihode 9.176.793 KM i tekuće grantove iz inostranstva i sa ostalih razina vlasti 1.018.082 KM.

U strukturi prihoda od poreza najznačajnije stavke odnose se na prihode od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa u iznosu od 7.173.201 KM, prihode po osnovu poreza na dohodak u iznosu od 2.032.809 KM te prihode od poreza na imovinu u iznosu od 1.683.054 KM. Raspodjela poreskih prihoda je utvrđena Zakonom o pripadnosti javnih prihoda Unsko –Sanskog kantona i finansiranju Unsko –Sanskog kantona i Zakona o izmjenama i dopunama istog. Na osnovu prezentovane dokumentacije konstatovali smo da se knjigovodstveno stanje poreskih prihoda slaže sa stanjem u obrascu B2, koji se odnosi na raspodjelu javnih prihoda na korisnike a koji se dostavlja Općini iz trezora kantona.

U strukturi neporeznih prihoda najznačajnije stavke odnose se na prihode po osnovu naknada i taksa u iznosu od 8.822.259 KM od čega ostale budžetske naknade u iznosu od 6.970.280 KM (naknada po osnovu prirodnih pogodnosti –renta 849.540 KM, naknada za izgradnju skloništa 263.803 KM, komunalna naknada 558.639 KM, ostale općinske naknade u iznosu od 837.955 KM kao i naknade za uređenje građevinskog zemljišta u iznosu od 4.239.019 KM).

Komunalne naknade i naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta se uplaćuju na uplatne račune prihoda u Budžet općine a izdavanje Rješenja i sklapanje ugovora o načinu plaćanja naknada obavlja J.U. Zavod za prostorno uređenje Bihać. U skladu sa Odlukom općinskog vijeća općine Bihać o osnivanju Zavoda i načinu njegovog finansiranja, Služba za finansije i računovodstvo Općine Bihać je 26.06.2006 godine sačinila Obavijest upućenu Zavodu kojom se navodi da se prihodi koji se ostvaruju u oblasti

zajedničke komunalne potrošnje, uređenje građevinskog zemljišta i izgradnje i rekonstrukcije lokalnih i nekategorisanih cesta (iz kojih se finansiraju planovi i programi rada Zavoda) uplaćuju na račun Budžeta općine. Prema izjavi odgovornih Općina dostavlja Zavodu finansijske kartice naplaćenih prihoda temeljem kojih Zavod vrši knjigovodstveno evidentiranje i spravljanje u svom knjigovodstvu.

Utvrđili smo da Službe za finansije i računovodstvo Općine Bihać vrši adekvatnu kontrolu i nadzor nad naplatom neporeskih prihoda (za koje nadležne općinske službe za upravu ispostavljaju rješenja) i redovno mjesečno izvještavanje o istom.

Tekući Grantovi su u finansijskim izvještajima za 2009. godinu iskazani su u iznosu od 1.018.082 KM. Utvrđili smo da se isti odnose na kapitalne grantove i to iz inostranstva u iznosu od 243.126 KM temeljem Sporazuma i Aneksa Sporazuma između Švicarske agencije za razvoj i saradnju zastupane po Švicarskom uredu za saradnju u BiH i Udruženja za zaštitu i unapređenje čovjekove okoline „Una –Sana“ Bihać i Općine Bihać. Grant vezan za navedeni Sporazum doznačen je u cilju implementacije projekta u oblasti voda i okolišne sanitacije „GOV-WADE“ projekat. Grantovi od ostalih nivoa vlasti u iznosu od 774.956 KM odnose se na primljene grantove od Federacije u iznosu od 148.234 KM od čega se 120.000 KM odnosi na doznačena sredstva od Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta u cilju implementacije investicijskog programa „Probijanje saobraćajnice poslovna zona Kamenica Bihać- Faza I“ i primljene kapitalne grantove od Unsko-Sanskog Kantona u iznosu od 526.721 KM (izgradnja obilaznice Ceravci i rekonstrukcija lokalnog puta Kamenica Vrkašić).

Knjigovodstveno evidentiranje grantova vršiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH prema njihovoj namjeni.

4.4 Rashodi i izdaci

U konsolidovanom godišnjem iskazu o izvršenju budžeta općine Bihać rashodi i izdaci za 2009. godinu iskazani su u ukupnom iznosu od 22.560.213 KM (5% manje od plana), od čega se na izdatke po osnovu bruto plaća odnosi 6.657.989 KM, naknada troškova zaposlenih 2.105.827 KM, izdatke po osnovu doprinosa 726.393 KM, izdatke po osnovu materijala i usluga 1.923.349 KM, izdatke po osnovu tekućih grantova 5.523.633 KM, kapitalne grantove 441.955 KM, izdatke po osnovu kamata 388.633 KM i izdatke za nabavku stalnih sredstava 4.792.434 KM.

Predmet naše revizije bili su iskazani rashodi i izdaci jedinstvenog organa uprave općine u iznosu od 15.386.160 KM i direktna plaćanja sa budžeta općine u iznosu od 411.780 KM. Nije vršena revizija nižih potrošačkih jedinica.

U strukturi tekućih rashoda jedinstvenog organa uprave općine prikazani su izdaci za plaće i naknade zaposlenih u iznosu od 6.587.277 KM, doprinosi poslodavca u iznosu od 526.955 KM, izdaci za materijal i usluge u iznosu od 1.303.602 KM, izdaci za kamate u iznosu od 388.633 KM, tekući grantovi u iznosu od 5.131.507, kapitalni grantovi u iznosu od 441.955 KM te kapitalni izdaci u iznosu od 1.006.231 KM.

4.4.1 Bruto plaće i naknade zaposlenih

Bruto plaće zaposlenih u 2009. godini ostvarene su u jedinstvenom općinskom organu uprave (za 221 uposlena) u iznosu od 4.884.428 KM (što je manje od plana za 0,8%). Iste su obračunate i isplaćivane temeljem Pravilnika o radnim odnosima, plaćama i drugim naknadama državnih službenika općinskog organa uprave Općine Bihać, Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika u Općinskom organu uprave općine Bihać i Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće namještenika u Općinskom organu uprave općine Bihać. Na temelju navedenih akata načelnik općine donosio je rješenja o visini koeficijenta za radno mjesto a u skladu sa sistematizacijom. U skladu sa Zaključkom Vlade FBiH visina osnovice za plaću utvrđena je u iznosu od 60% prosjeka plaća u FBiH za zadnji kvartal prema podacima Zavoda za statistiku (u decembru 2009. godine osnovica je iznosila 473,52 KM). Plaća općinskog načelnika isplaćivala se temeljem Odluke OV-a (u skladu sa člancima 25 i 40 Statuta Općine) o utvrđivanju koeficijenta (koeficijent je 9) za obračun plaće načelnika a kojom je utvrđen i položajni dodatak u iznosu od 20%. U 2009. godini prosječna plaća u Općini iznosila je 1.222 KM, najniža isplaćena plaća iznosila je 648 KM a najviša isplaćena plaća je 4.900 KM.

Naknade troškova uposlenih obračunavale su se u skladu sa Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima, Pravilnikom o radnim odnosima, plaćama i drugim naknadama državnih službenika općinskog organa Općine Bihać. Realizovane su u iznosu od 1.702.849 KM (9% više od plana).

Naknade za ishranu isplaćene su u iznosu od 706.353 KM (2% od prosječne isplaćene neto plaće u federaciji), regres u iznosu od 207.895 KM isplaćen je temeljem Odluke načelnika u iznosu od 70% plaće utvrđene rješenjem odnosno u visini prosječne plaće u federaciji ako je to povoljnije za službenika i namještenika , otpremnine u iznosu od 40.451 KM, jubilarne nagrade u iznosu od 4.164 KM, pomoći u slučaju smrti i bolesti u iznosu od 37.981 KM te naknade za razne komisije sa porezima i doprinosima u ukupnom iznosu od 420.883 KM.

Iznos od 420.883 KM odnosi se na isplate komisijama u bruto iznosu po raznim osnovama od čega se na komisije koje se finansiraju iz uplata stranaka (komisije za teh.prijem objekata, komisije za procjenu nepokret., komisije za davanje str. ocjene) odnosi 244.011 KM, komisije koje formira Općinsko vijeće 85.425 KM i komisije koje formira općinski načelnik u iznosu od 91.448 KM. Utvrdili smo da je Općinsko vijeće formiralo 13 komisija a općinski načelnik 10 komisija. Isplate komisijama u iznosima od 85.425 KM i 91.448 KM ne možemo potvrditi jer nam nisu prezentovani dokazi da su iste radile van radnog vremena i da su sačinjavani izvještaji o izvršenom poslu niti je rješenjem o formiranju komisije utvrđen rad van radnog vremena. Smatramo da se treba preispitati formiranje ovako velikog broja komisija zbog značajnog izdvajanja javnih sredstava za ove namjene.

Uvidom u dokumentaciju obračuna plaća i naknada uposlenih konstatovali smo kako **Općina nije donijela propise o ispunjavanju uslova iz Stand by aranžmana kako je to propisano Zakonom o načinu ostvarivanja ušteta u FBiH.** Međutim u Općini su prije stupanja na snagu ovog zakona, u skladu sa Sporazumom potpisanim sa sindikalnim odborom sindikalne organizacije Općinskog organa uprave općine Bihać 01.04.2009.god., utvrdili privremene ekonomske mjere te smanjili plaće (osnovna plaća obračunata za redovan rad) za 10% . Anexom Sporazuma zaključenim 23.12.2009.god. utvrđeno je da su produžene privremene ekonomske mjere umanjjenja plaća službenika i namještenika općine Bihać u visini od 20% osnovne plaće za naredni period kao i naknada za topli obrok (umanjene su za 1%).

Usvojiti propise o ispunjavanju uslova iz Stand by aranžmana kako je to propisano Zakonom o načinu ostvarenja ušteta u FBiH.

Preispitati opravdanost formiranja komisija a u cilju efikasnog i ekonomičnog trošenja javnih sredstava.

4.4.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge u konsolidovanom godišnjem iskazu o izvršenju budžeta Općine Bihać 2009. godinu, iskazani su u iznosu od 1.923.349 KM (planirani 1.959.719 KM). Izdaci za materijal i usluge jedinstvenog općinskog organa uprave iznose 1.303.602 KM a na budžet općine (direktna plaćanja iz budžeta) odnosi se 76.996 KM.

Izdaci kod općinskog organa uprave, odnose se na izdatke za putne troškove u iznosu od 84.173 KM, izdatke za energiju u iznosu od 59.604 KM, komunalne usluge u iznosu od 252.380 KM, nabavku materijala u iznosu od 157.125 KM, izdaci za prijevoz i gorivo u iznosu od 29.569 KM, izdaci za tekuće održavanje u iznosu od 58.6987 KM , ugovorene i druge usluge u iznosu od 639.085 KM te izdaci za kamate u iznosu od 388.633 KM.

Općinski načelnik je u skladu sa čl.33 Zakona o budžetima FBiH i čl. 16.Odluke o izvršenju budžeta općine Bihać za 2009.god. donio 31.12.2009.god Zaključak o prestrukturiranju rashoda između budžetskih stavki i budžetskih korisnika.

Izdaci za ugovorene usluge iskazani za općinski organ uprave u iznosu od 639.085KM (5% više od plana). Na ovoj poziciji najvažnije stavke odnose se na izdatke za informiranje u iznosu od 228.901 KM, izdatke po osnovu ugovora o dijelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima u iznosu od 129.227 KM, te ostale nespomenute usluge u iznosu od 238.868 KM.

U okviru izdataka za ugovorene i druge usluge knjiženi su i izdaci za reprezentaciju u iznosu od 87.571 KM koji su regulisani Pravilnikom o poklonima i reprezentaciji. Međutim iskazane izdatke ne možemo

uporediti sa planom jer isti nije analitički razrađen u Posebnom dijelu. Ne možemo potvrditi niti ostale iskazane troškove knjižene na kontima ugovorenih usluga jer ih ne možemo uporediti sa planom koji nije analitički razrađen u njegovo posebno posebno dijelu.

Na izdacima za ugovorene usluge u iznosu od 129.227 KM knjiženi su izdaci za naknade po osnovu ugovora o djelu za pružanje raznih usluga, izdaci po osnovu privremenih i povremenih poslova u iznosu od 9.605 KM koji se odnose na isplate naknada općinskim matičarima za obavljena vjenčanja. Uvidom u prezentovane ugovore o dijelu a temeljem uzorka, utvrdili smo da se radi o ugovorima sa fizičkim licima. Ugovori su sklapani za pružanje intelektualnih usluga, za operativno tehničke poslova, usluge koordinacije sa socijalno ugroženom populacijom- penzionerima, usluge koordiniranja sa raznim vladinim i nevladinim organizacijama iz oblasti kulture te usluge postupka javnih nabavki i isti ne sadrže obavezu podnošenja izvještaja o obavljenom poslu. Ne možemo potvrditi sklapanje ovakvih ugovora niti potvrditi da su usluge po istim izvršene a posebno iz razloga što poslove koji su predmetom ugovora mogu obavljati uposlenici općinskog organa uprave. Utvrđeno je da je na isplaćene naknade temeljem ugovora o djelu obračunavan i uplaćivan porez i doprinosi u skladu zakonskim propisima.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za knjiženje na kontu ostale nespomenute usluge i dažbine iskazane u iznosu od 238.868 KM, konstatovali smo kako su tu evidentirani razni izdaci kao što su troškovi sahrane, troškovi pokroviteljstva, sponzoriranja, članstva u Savezu općina i gradova Federacije, članstva u akreditiranoj regionalnoj razvojnoj agenciji sjeverozapadne BiH kao i isplate naknada članovima Skupštine JP Vodovod Bihać, J.P. Komrad i J.P. Veterinarska stanica u skladu sa odlukom Općinskog vijeća općine Bihać. Provedenom revizijom kod ove vrste troškova nisu utvrđene nepravilnosti.

Preispitati potrebu sklapanja ugovora o dijelu a posebno ugovora koji se odnose na poslove koji spadaju u nadležnost Općinskog organa uprave i u skladu sa istim postupiti.

4.4.3 Tekući transferi (grantovi)

U konsolidovanom godišnjem iskazu o izvršenju budžeta Općine Bihać za 2009. godinu iskazani su tekući grantovi u iznosu od 5.523.633 KM koji su u odnosu na plan manje ostvareni za 53.632 KM ili 0,96%. Isti se odnose na grantove pojedincima iskazane u iznosu od 2.314.550 KM, grantove neprofitnim organizacijama u iznosu od 2.761.837 KM i ostali grantovi (povrat više naplaćenih sredstava) u iznosu od 254.815 KM.

Grantovi pojedincima iskazani u iznosu od 1.799.667 KM odnose se na grantove date temeljem implementacije Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica koji je donijela Skupština kantona 2005. godine. Članom 5 navedenog Zakona uređeno je pravo na oslobađanje od obaveza plaćanja naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, naknada iz osnova prirodnih pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta (renta) te naknade za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište rente. Ovo pravo imaju demobilizirani branioци, dobrovoljci u organizovanju otpora, veterani, ratni vojni invalidi, članovi porodica šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioца, ratni vojni zarobljenici, dobitnici ratnog priznanja i članovi njihovih porodica te učesnici narodnooslobodilačkog rata 1941-1945. godina. Članom 55 navedenog Zakona utvrđeno je da se sredstva za finansiranje ovih prava obezbjeđuju u Budžetu Općine. Općinsko vijeće Općine Bihać je donijelo Odluku o pravu na oslobađanje od obaveze plaćanja naknada za branioce i članove njihovih porodica kojom se utvrđuju korisnici, oblici prava, uslovi, način, nadležnost i postupak za utvrđivanje prava i obaveza da se sredstva za izmirenje plaćanja naknada osiguraju u Budžetu općine. Zahtjev za ostvarivanje ovih prava (uz priloženu propisanu dokumentaciju) podnosi se načelniku Općine putem općinske Službe za upravu i društvene djelatnosti. Načelnik je nadležan za rješavanje u prvom stepenu a za rješavanje u drugom stepenu, po žalbi protiv rješenja općinskog načelnika nadležna je Komisija za žalbe općinskog vijeća. Na osnovu prezentovane dokumentacije obaveza Općine Bihać (po osnovu ispostavljenih rješenja za ostvarivanje ovih prava) sa 31.12.2009 godine iznosi 354.392 KM.

Grant pojedincima u iznosu od 147.800 KM odnosI se na date stipendije studentima na osnovu provedenog konkursa za dodjelu općinskih stipendija. Konkurs za stipendiranje u školskoj 2008/2009. godini raspisan je 11.05.2009. godine, nakon čega je provedena procedura izbora u skladu sa Odlukom o općinskoj stipendiji i Odlukom o utvrđivanju broja korisnika i mjesečnog iznosa općinske stipendije u

akademske 2008/2009. godini. Navedenim Odlukama je utvrđeno da se dodjeljuje 20 stipendija i da se stipendije isplaćuju za deset mjeseci tekuće akademske godine.

Realiziranje tekućih grantova neprofitnim organizacijama za fizičku kulturu, kulturu, RTV (institucijama kojima je osnivač Općina) vršila se temeljem dostavljenih finansijskih planova i programa rada koje je usvojilo Općinsko vijeće Općine Bihać i istu su planirani Budžetom općine. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju a temeljem uzorka utvrdili smo da su neprofitne organizacije za sport, kulturi i RTV sačinile i dostavile općini Izvještaj o radu i utrošku sredstava za 2009. godinu i iste je usvojilo Općinsko vijeće. Grantovi dodijeljeni raznim udrugama (boračkim udruženjima, humanitarnim organizacijama i vjerskim zajednicama i drugim udruženjima) dodijeljeni su na osnovu dostavljenog zahtjeva i temeljem zaključka načelnika bez posebno utvrđenih kriterija.

Ostali grantovi –povrat sredstava u iznosu od 245.815 KM odnosi se u najvećem dijelu na povrat više uplaćenih javnih prihoda (poreza na promet nepokretnosti) po Rješenju Općinskog načelnika a temeljem zahtjeva Kantonalnog ministarstva finansija u iznosu od 195.000 KM. U obrazloženju Rješenja stoji da je Porezna uprava- Kantonalnog ureda Bihać Ispostava Bihać, 15.06.2009. godine ispostavila rješenje o povratu više uplaćenoga navedenog poreza „Sarajevskoj pivari“ d.d. Sarajevo i temeljem navedenog rješenja Kantonalno ministarstvo finansija je ispostavilo zahtjev općini Bihać da izvrši povrat više uplaćenih prihoda. Također u obrazloženju rješenja je navedeno da su u Općini izvršene provjere i nakon utvrđenog stanja doneseno je Rješenje o povratu.

Donijeti pravila i kriterije i temeljem istih vršiti raspodjelu tekućih grantova neprofitnim organizacijama- udrugama i udruženjima u cilju dosljedne primjene pravičnosti i transparentnosti dodjele sredstava sa pozicije tekućih transfera.

4.4.4 Kapitalni transferi (grantovi)

U konsolidovanom godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta općine Bihać za 2009.god. kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 441.955 KM (95% od plana) a radi se o sredstvima koja su u skladu sa posebnim dijelom proračuna izdvojena za kapitalne grantove mjesnim zajednicama i pojedincima i neprofitnim organizacijama.

U Općini su usvojili smjernice i kriterije za dodjelu kapitalnih transfera u skladu sa usvojenim Programom kapitalnih investicija za period 2009.god.-2013.god. Nije raspisivan Javni poziv za podnošenje aplikacija za kapitalne grantove koje će se finansirati iz Budžeta općine za 2009.god.(raspisivan je za 2008.god. kao i za 2010.god.). Iznos od 32.201 KM utrošen je na rješavanje infrastrukturnih problema, obnovu mjesnih ureda u skladu sa planom kapitalnih investicija općine za 2009.god.

Mjesne zajednice su dostavile izvještaj o radu Službi opće uprave, koja je sačinila pregled realizovanih projekata i aktivnosti 35 mjesnih zajednica za 2009.godinu a koji će biti prezentovan OV-u (u tijeku naše revizije još nije bio prezentovan).

Kapitalni grantovi pojedincima i neprofitnim organizacijama realizovani su u iznosu od 340.753 KM od čega je najznačajniji iznos od 242.737 KM za rekonstrukciju Higijenskog zavoda, iznos od 30.000 KM za JU „Stanouprava“ za hitne intervencije po zgradama a po nalogu inspekcije, iznos od 20.000 KM za obnovu Muzeja AVNOJ-a po zaključku općinskog načelnika. Nije nam prezentovan izvještaj o realizaciji kapitalnog granta za rekonstrukciju Higijenskog zavoda.

Osigurati dostavljanje izvještaja o utrošku i kontroli namjenskog korištenja odobrenih sredstava sa pozicije kapitalnih grantova.

4.5 Kapitalni izdaci i nabavke

U konsolidovanom godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta Općine Bihać na poziciji **izdataka za nabavku stalnih sredstava** iskazana su sredstva u iznosu od 4.792.434 KM od čega se na rekonstrukciju i investiciono održavanje odnosi 4.225.055 KM, nabavku zemljišta i šuma 119.722 KM, nabavku građevina 58.776 KM, nabavku opreme 172.192 KM i nabavku stalnih sredstava u obliku prava 216.689 KM.

Predmet naše revizije bili su kapitalni izdaci jedinstvenog organa uprave iskazani u iznosu od 1.006.231 KM i odnose se na nabavku zemljišta (naknade za eksproprijaciju zemljišta) u iznosu od 119.722 KM, nabavka građevina u iznosu od 58.776 KM (izgradnja ukopne jame za eutanazirane životinje), nabavka opreme u iznosu od 153.702 KM, nabavka stalnih sredstava u obliku prava u iznosu od 216.689 KM (izrada planova, strategija, projekata) te rekonstrukcija i investiciono održavanje u iznosu od 457.341 KM.

Na poziciji rekonstrukcije i investicionog održavanja najznačajniji iznos (138.209 KM) odnosi se na nastavak radova na rekonstrukciji zgrade općine Bihać (temeljem ugovora sklopljenog 2007.god.i njegovih anexa iz 2007 i 2008.godine), ostale rekonstrukcije na području Općine u iznosu od 294.100 KM od čega su najznačajniji projekat izgradnje telemetrijskog sistema – I faza u iznosu 90.733 KM temeljem Ugovora sa J.P. Vodovod Bihać i izrada studije izvodljivosti upravljanja otpadom na području općine Bihać temeljem Ugovora sa Institutom za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu u iznosu od 55.575 KM. Od izdataka za nabavku stalnih sredstava u obliku prava najznačajniji dio odnosi se na izradu studije vodosnabdijevanja u Općini temeljem ugovora zaključenim sa Institutom za hidrotehniku u iznosu od 209.930 KM. Provedenom revizijom javnih nabavki kod rekonstrukcije zgrade Općine Bihać izvršen je uvid u osnovni ugovor i anekse ugovora i utvrdili smo da aneksi ugovora ne prelaze 50% vrijednosti glavnog ugovora. Temeljem izvršenog uvida u primjenu Zakona o javnim nabavkama kod izgradnje ukopne jame za eutanazirane životinje i izradu studije vodosnabdijevanja na području općine Bihać nisu utvrđene nepravilnosti.

Izvršena je i revizija nabavki suvenira za potrebe općine (30.845 KM), nabavka uniformi za pripadnike Civilne zaštite (56.599 KM), usluge nadzora nad građ.-zanatskim radovima na izgradnji poslovno-stambenog objekta (58.266 KM), usluge fizičke i tehničke zaštite ljudi i imovine (69.849 KM) i nabavka goriva i lož ulja (128.182 KM). Provedenom revizijom nisu utvrđene nepravilnosti kod primjene Zakona o javnim nabavkama.

4.6 Stalna sredstva

Na dan 31.12.2009. godine u konsolidovanoj bilansi stanja općine Bihać iskazana vrijednost stalnih sredstava je iznosila 138.818.821 KM a odnose se na : stalna sredstva 130.576.185 KM(SV), dugoročne plasmane 4.865.067 KM te vrijednosne papire 3.377.569 KM. Od ukupno iskazanih stalnih sredstava(sv. 130.576.185 KM) u knjigama organa općine vode se stalna sredstva (sv.) u iznosu od 92.130.760 KM, na Budžetu se vode dugoročni plasmani u iznosu od 4.865.067 KM i vrijednosni papiri u iznosu od 3.377.569 KM, dok se sva investicijska ulaganja iz oblasti komunalne infrastrukture vode u knjigovodstvenoj evidenciji Zavoda. Utvrdili smo da se iskazano stanje stalnih sredstava u knjigovodstvu jedinstvenog općinskog organa slaže sa stanjem iskazanim popisom. Međutim, vrijednost općinske imovine iskazane u knjigovodstvu općinskog organa uprave u iznosu od 90.031.737 KM (građevine i zemljište) uknjižena je temeljem podataka (bez validne dokumentacije) nadležne općinske službe iz prijeratnog perioda a ti podaci se prenose iz godine u godinu a na što je ukazano i u izvještaju Ureda za reviziju iz 2002.godine. Tako uknjižena vrijednost stalnih sredstava ne odražava stvarnu vrijednost općinske imovine. Komisija koja je vršila popis stalnih sredstava konstatovala je da Služba imovinsko pravnih odnosa i katastra nekretnina nije postupila po preporuci ureda za reviziju (iz 2002.god) i poduzela aktivnosti kako bi stalna sredstva bila uknjižena u knjigovodstvu općine temeljem validne dokumentacije i realno iskazane stvarne vrijednosti (nije vršena procjena vrijednosti nekretnina u vlasništvu općine).

Općina Bihać je temeljem Rješenja o verifikaciji ratnog potraživanja od 30.06.2008.godine uknjižila u svom knjigovodstvu obveznice u iznosu od 3.377.569 KM što odgovara certifikatu-izvodu Registra vrijednosnih papira u FBiH a odnose se na potraživanja iz ratnog perioda po osnovu robnih rezervi i novčanih pozajmica. Iznos od 4.865.067 KM knjigovodstveno evidentiran na dugoročnim plasmanima odnosi se također na potraživanja iz ratnog perioda po osnovu robnih rezervi i isti nije verifikovan kao unutrašnji dug Federacije BiH a po izjavi odgovornih jedan dio firmi na koje se potraživanja odnose više ne postoji. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju utvrdili smo da je Izvršni odbor općine Bihać u skladu sa Odlukom (Vlade R BiH) o ovlaštenju izvršnog organa društveno političkih zajednica o korištenju robnih rezervi iz 1992.godine u toku rata donosio rješenja o korištenju i prodaji robnih rezervi. Naime, navedenom Odlukom je utvrđeno da Izvršni odbor općina može u izuzetno teškim situacijama upotrijebiti robne rezerve za potrebe općina uz saglasnost Ministarstva za privredu- Republička direkcija za robne rezerve. Za isporučenu robu iz robnih rezervi korisnicima su ispostavljane fakture koje su uplaćivane u Budžet

Općine. Kako određeni korisnici nisu izmirivali svoje obaveze, nenaplaćena potraživanja po ovom osnovu su se prenosila iz godine u godinu. Općina Bihać se upitom u 2001 i 2002 godini obraćala Federalnom ministarstvu finansija vezano za postupanje sa nenaplaćenim ratnim robnim rezervama, međutim Ministarstvo finansija se nije očitovalo po istom.

Poduzeti aktivnosti na iznalaženju i utvrđivanju validne dokumentacije kao temelj za uknjižbu u knjigovodstvenu evidenciju stalnih sredstava.

Izvršiti procjenu vrijednosti imovine u vlasništvu općine (građevina i zemljišta) i na temelju te procijenjene vrijednosti izvršiti njeno knjigovodstveno evidentiranje.

Nastaviti saradnju sa Federalnim ministarstvom finansija kao i sa Federalnom direkcijom za robne rezerve u cilju rješavanja nenaplaćenih potraživanja po osnovu robnih rezervi nastalih u vrijeme rata.

4.7 Kratkoročna potraživanja i plasmani

U Konsolidovanoj bilanci stanja budžeta općine Bihać sa 31.12.2009. godine **iskazana su kratkoročna potraživanja u iznosu od 11.998.500 KM** od čega se 5.782.214 KM odnosi na Budžet i općinski organ uprave.

Od iskazanih kratkoročnih potraživanja Budžeta i općinskog organa uprave najznačajnije stavke odnose se na potraživanja po osnovu prirodnih pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta-rente 2.206.133 KM, potraživanja po osnovu naknada ranijem vlasniku za preuzeto zemljište - ostale općinske naknade u iznosu od 2.191.721 KM i potraživanja od pravnih lica za zakup poslovnog prostora u iznosu od 1.065.051 KM.

Najveći dio potraživanja po osnovu rente (1.831.158 KM) i potraživanja po osnovu naknada ranijem vlasniku (1.776.606 KM) odnosi se na potraživanja od preduzeća „AL ZAMEL INTERNATIONAL REAL ESTATE Co“ Bihać po osnovu Rješenja (Općinskog vijeća općine Bihać od 02.10.2008. godine) o dodjeli neizgrađenog gradskog građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu navedenom preduzeću na korištenje radi građenja stambeno poslovnog kompleksa. Utvrdili smo da je veliki dio potraživanja za zakup poslovnog prostora utužen (prema pregledu sačinjenom od strane općinskog pravobranitelja) i da je sa istima već godinama raskinut zakupni odnos. Prema prezentovanoj evidenciji utužena potraživanja po osnovu zakupa iznose 630.222 KM. Međutim ista se i dalje knjigovodstveno evidentiraju na kontima redovnih potraživanja što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH po kome je korisnik dužan nakon isteka ugovorenog roka za naplatu svakog pojedinačnog potraživanja poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu istog i u svojim knjigovodstvenim evidencijama izvršiti preknjižavanje sa redovnih na sumnjiva i sporna potraživanja.

Potraživanja po osnovu ostalih kratkoročnih plasmana iskazana su u iznosu od 528.185 KM. Navedeni plasmani se odnose na date kratkoročne pozajmice u periodu 1995 i 1996 godine dodijeljeni kao podsticaj preduzećima za realizaciju predloženih programa. Komisija koja je izvršila popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza za 2009. godinu je predložila da se od Općinskog pravobranitelja zatraži informacija o fazi sudskih postupaka za utužene pozajmice, da bi se u skladu sa istim izvršio otpis odnosno naplata predmetnih pozajmica. Timu za reviziju do kraja revizije nije prezentovana Informacija općinskog pravobranioca za 2009 godinu.

Za evidentirana utužena potraživanja donijeti Odluku o preknjižavanju istih sa redovnih na sumnjiva i sporna potraživanja.

U saradnji sa općinskim pravobraniteljstvom sagledati mogućnost naplate utuženih potraživanja po osnovu kratkoročnih plasmana (pozajmica) iz perioda 1995 i 1996. godina ili otpisa nakon donešene odluke o istom.

4.8 Obveze (kratkoročne i dugoročne)

Kratkoročne tekuće obveze iskazane u finansijskim izvještajima općine Bihać na dan 31.12.2009 iznose 3.277.924 KM od čega obaveze jedinstvenog organa uprave 1.426.328 KM i obaveze na Budžetu

općine 333.796 KM. Najznačajnije obaveze odnose se na obaveze prema pravnim licima u iznosu od 1.158.659 KM. Od obaveza prema pravnim licima (prema popisnoj listi Komisije za popis sa 31.12.2009 godine) iznos od 489.913 KM se odnosi na obaveze prema dobavljačima za isporučenu robu i izvršene usluge iz ratnog perioda (1992, 1993, 1994 i 1995 godina). Za ove obaveze nam je prezentovan pregled sačinjen, po izjavi odgovornih, prema informaciji Općinskog pravobranitelja iz 2008. godine iz kojeg se vidi da za ove obaveze povjerilac nije podnio tužbu, izuzev tužbe preduzeća „Žitoprerada“ Bihac za iznos od 144.693 KM čija je tužba na kantonalnom sudu odbačena. Općinski pravobranilac je (prema dostavljenom pregledu iz 2008. godine) preporučio da se provjeri kod povjerioca da li isti vode u svom knjigovodstvu potraživanja od općine ili su ih otpisali i temeljem dobivene informacije da općina postupi. Nije nam prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila je općina u 2009 godini imala aktivnosti po ovom osnovu. Zbog navedenog iznos od 489.913 KM ne možemo potvrditi jer se nisu na vrijeme poduzimale mjere kako bi se iste usaglasile i postupilo po istom.

Obveze prema uposlenicima iskazane su u iznosu od 1.129.462 KM od čega se 804.347 KM odnosi na neizmirene obveze za bruto plaće i naknade zaposlenih jedinstvenog organa uprave za mjesec decembar 2009 godine i topli obrok za 10, 11 i 12 mjesec 2009 godine.

Na kratkoročnim obavezama po osnovu Financijskih obračunskih odnosa sa drugim povezanim jedinicama u Budžetu općine iskazan je iznos od 8.004.616 KM od čega su najznačajnije obaveze prema JU Zavod za prostorno uređenje u iznosu od 4.288.220 KM (2.685.728 KM obaveze iz 2008. godine), obaveze prema organu uprave u iznosu od 2.683.402 KM kao i obaveze koje se izmiruju direktno sa Budžeta općine u iznosu od 573.673 KM. Obaveze izmirene direktno sa Budžeta općine odnose se na obaveze po osnovu **Ugovora o plasmanu radi izmirenja obaveza općinskog organa uprave prema njegovim povjericima sklopljenim između Općine- općinskog vijeća i ABS Banke D.D.Sarajevo 28.05.2009 godine na iznos od 1.200.000 KM. Općinsko vijeće općine Bihac je 24.03.2009 godine donijelo Odluku o načinu izmirenja obaveza iz 2008 godine kojom je utvrđeno da će se obaveze iskazane po završnom računu za 2008 godinu JU“ Zavod za prostorno uređenje“ Bihac i općine Bihac izmirivati iz sredstava osiguranih zaključivanjem Ugovora o preuzimanju duga sa poslovnim bankom.** Članom 1 navedenog Ugovora banka se obavezuje klijentu staviti na raspolaganje novčana sredstva u iznosu od 1.200.000 KM odjednom uplatom obaveza općinskog organa uprave prema povjericima iskazane po završnom računu za 2008 godinu na transakcijske račune prema spiskovima dugovanja koje čine sastavni dio ugovora. Novčana sredstva su odobrena na period od 12 mjeseci od dana stavljanja na raspolaganja klijentu. Članom 8 navedenog Ugovora je regulisano da je Općina u obavezi izmiriti obaveze prema banci u roku od godinu dana u skladu sa ponudom banke koja uključuje fleksibilnost u otplati i varijabilne mjesečne anuitete u skladu sa slobodnom procjenom klijenta. Posebna naknada i naknada za obradu zahtjeva za plasman po ugovoru je jednokratno 69.000 KM (ista je izmirena) a efektivna kamatna stopa po Ugovoru iznosi 5,75% .

Uvidom u spisak obaveza izmirenih na ovaj način i utvrdili smo da se iste odnose na dio obaveza prema dobavljačima za kapitalne investicije a dio za tekuće izdatke (naknade općinskih vijećnika i klubova, naknade komisijama Općinskog vijeća i naknade članovima raznih komisija kao i porezi i doprinosi na naknade). Sa 31.12.2009. godine obaveze po ovom Ugovoru su izmirene u iznosu od 628.813 KM. Obaveze po osnovu ovoga Ugovora Općina nije knjigovodstveno evidentirala na obavezama po kratkoročnim kreditima. Umjesto toga, u svom knjigovodstvu na grupi konta 36- finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama (prema Potvrdi ABS –banke o izmirenju obaveza općinskog organa uprave prema spiskovima dugovanja dostavljenih banci) je izvršila zatvaranje obaveza iskazanih analitički prema povjericima odnosno korisnicima i saldo istih preknjižila na istu grupu konta kao obavezu prema komercijalnoj banci. Smatramo da se ovdje radi o kratkoročnom kreditnom zaduženju za izmirenje kapitalnih i tekućih i izdataka koje je izvršeno preuzimanjem obaveza i koje nije izvršeno u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i jamstvima u FBiH . Naime članom 9 navedenog Zakona je utvrđeno **da kratkoročan dug može nastati samo radi finansiranja deficita nastalog iz gotovinskog toka i da će se isti otplatiti u fiskalnoj godini u kojoj je zaduženje i nastalo.** Otplata ovoga kredita nije izmirena u godini u kojoj je zaduženje nastalo, nego se nastavlja i u narednoj godini , što nije u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i jamstvima u FBiH.

Timu za reviziju je prezentovan Ugovor o preuzimanju duga i uređenju međusobnih odnosa između UniCredit Bank d.d. Mostar i JU Zavod za prostorno uređenje od 15.06.2009 godine (iako predmet revizije nisu bile niže organizacijske jedinice Općine, zbog 100% finansiranja Zavoda sa budžeta Općine, izvršili smo uvid u ovaj Ugovori kod Zavoda). Sklapanje Ugovora temelji se na

naprijed navedenoj odluci Općinskog vijeća. I ovaj Ugovor se zaključuje na period od 1 godinu. U skladu sa istim općina Bihać je bila dužna osigurati (kao sredstvo osiguranja plaćanja) 12 mjenica, trasiranih i akceptiranih u korist Zavoda a od strane Zavoda indosirane u korist banke sa klauzulom „bez protesta“ koji će svojim iznosom moći pokriti ukupno potraživanje Banke po Ugovoru. Navedenim ugovorom Banka preuzima dugovanja Zavoda prema njegovim vjerovnicima na koji su isti pismenim putem dali svoj pristanak. Preuzimanjem tih obaveza prestaje obaveza Zavoda prema vjerovnicima a nastaje obaveza Zavoda prema banci. Obaveze prema ugovoru su 3.685.727 KM i otplaćuju se u 12 fleksibilnih anuiteta s tim da minimalni anuitet iznosi 200.000 KM. Krajnji rok dospjeća je 01.07.2010 godine. Naknada po kreditu je 215.000 KM. Utvrdili smo da je Rebalansom planirana ova naknada u Budžetu općine na poziciji Zavoda kao budžetskog korisnika i ista je izmirena od strane Općine u korist Zavoda. Do 31.12.2009. godine Općina je (po osnovu ovoga aranžmana) izmirila obaveza prema Zavodu u iznosu od 1.000.000 KM. Također smo utvrdili da je 24.12.2009 godine Općinsko vijeće donijelo Odluku o izmjenama Odluke o načinu izmirivanja obaveza iz 2008 godine kojom je utvrđeno da se period do godinu dana na koji je Ugovor zaključen mijenja na period do 10 godina. Nije nam prezentovan aneks Ugovora. Obzirom na 100%-no finansiranje Zavoda iz budžeta općine, smatramo da se općina Bihać putem ovoga aranžmana posredno zadužila. Također smatramo da je na ovaj način stvoren kratkoročni dug u 2009. godini u Budžetu općine Bihać prešao 5% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini (29.420.000 KM) što je suprotno članu 9 Zakona o dugu, zaduživanju i jamstvima u Federaciji BiH. Isto tako Odluka općinskog vijeća od 24.12.2009 godine (kojom rok na koji je Ugovor Zavoda sa komercijalnom bankom zaključen produžava sa perioda od jedne godine na period do deset godina) nije u skladu sa članom 9. navedenog Zakona kojim je između ostalog regulisano da kratkoročni dug koji može samo nastati radi finansiranja deficita nastalog iz gotovinskog toka, neće biti predmetom refinansiranja ili produljenja nakon isteka fiskalne godine u kojoj je zaduženje nastalo.

Pokrenuti aktivnosti i uspostaviti dogovor sa povjericima vezano za način izmirivanja obaveze za isporučene robe i izvršene usluge iz perioda 1992-1995. godina u iznosu od 489.913 KM i u skladu sa istim postupiti.

Općinsko vijeće Općine Bihać treba da preispita Odluku o izmjenama Odluke o načinu izmirivanja obaveza iz 2008 godine kojom je utvrđeno da se period do godinu dana na koji je Ugovor zaključen mijenja na period do 10 godina jer ista nije u skladu sa članom 9. Zakona o dugu, zaduživanju i jamstvima u Federaciji BiH.

Kratkoročno zaduživanje Općine vršiti u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i jamstvima u FBiH.

Dugoročne obaveze iskazane u finansijskim izvještajima Općine sa 31.12.2009 godine iznose 5.354.899 KM. Iste se odnose na neizmirene obaveze po osnovu dugoročnog kredita. Naime, Općina 16.06.2008 godine zaključila ugovor o dugoročno kreditu br.06828/08 sa „Raiffeisen bank“ d.d. Sarajevo sa namjenom za financiranje infrastrukturnih projekata na području općine Bihać prema planu i programu rada JU Zavod za prostorno uređenje za 2008 godinu u iznosu od 6.500.000 KM. Krajnji rok povrata kredita je Aneksom od 18.6.2008 godine produžen sa 5. na 7. godina, odnosno 31.12.2015. Ukupan iznos anuiteta je 8.037.570 KM od čega kamate 1.537.569 KM. Grejs period je 31.12.2008 godine a otplata se vrši po sistemu jednakih polugodišnjih anuiteta. Kamata je 6,25% godišnje fiksno. Općinsko vijeće općine Bihać je 15.11.2007 godine donijelo Odluku o zaduživanju općine Bihać za financiranje kapitalnih ulaganja u cilju realizacije kapitalnih projekata, kojom je utvrđeno da će maksimalni iznos zaduženja biti 6.500.000 KM uvećan za pripadajuću kamatu i na rok od 5 godina. Uvidom u Rebalans Budžeta općine Bihać za 2009 godinu utvrdili smo da je otplata anuiteta planirana Budžetom (1.145.101 KM glavnica i 388.633 KM kamata). Revizijom smo utvrdili da se navedeni kredit kao i otplate istog nisu u potpunosti knjigovodstveno evidentirali u skladu sa propisima za budžet i budžetske korisnike.

Dugoročne kredite i otplate po istim knjigovodstveno evidentirati u skladu sa propisima za budžet i budžetske korisnike.

Općina Bihać je 28.04.2010. godine sklopila Ugovor o dugoročnom kreditu sa Unicredit Bank d.d. Mostar za finansiranje kapitalnih investicija u 2010. godini i viška rashoda nad prihodima za 2009.godinu. Uvidom u Budžet Općine za 2010 godinu utvrdili smo da je istim planirano finansiranje u iznosu od 6.000.000 KM i to finansiranje kapitalnih investicija u 2010.godini 1.200.000 KM i finansiranje obaveza iz 2009. godine 4.800.000 KM. Mišljenja smo da se Općina Bihać i dalje zadužuje bez detaljnog sagledavanja stvarnog stanja. Naime, iskazani kumulirani višak rashoda nad prihodima na dan 31.12.2009. godine iznosi 11.812.877 KM, koji se ne pokriva, a koji čini skoro 50% budžeta Općine a istovremeno se i dalje vrše ulaganja u kapitalne investicije. Zbog nedovoljnog praćenja izvršenja budžeta ostvaruje se višak rashoda nad prihodima. Iako servisiranje duga po dugoročnim kreditima ne prelazi gornju granicu zaduženja po Zakonu o dugu, zaduženju i jamstvima u FBiH, postavlja se pitanje iznalaženja kvalitetnih izvora za pokriće iskazanog deficita.

5. KOMENTAR

Općina Bihać, u ostavljenom roku, očitovala se na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja Općine Bihać za 2009.godinu, dopisom broj 06/1-14-8873/10 od 04.08.2010.godine. U očitovanju su dati komentari kojima se prihvataju nalazi i primjedbe navedene u Nacrtu kao i komentar vezano za neprihvatanje primjedbe vezano za knjigovodstveno evidentiranje dugoročnih kredita i otplata po istom (tačka 4.8. Nacrta izvještaja). Također su data određena pojašnjenja i komentari i djelimično neslaganje vezano za sistem internih kontrola – formiranje organizacione jedinice interne revizije kao i komentari i dostavljena određena dokumentacija vezano za utvrđivanje i procjenu rizika poslovanja (tačka 4.1 Izvještaja). Navedeno izjašnjenje o neprihvatanju primjedbe vezano za tačku 4.8 kao i djelimično neslaganje sa tačkom 4.1 ne možemo prihvatiti jer nije dato adekvatno obrazloženje i priložena relevantna dokumentacija u odnosu na dokumentaciju sa kojom je tim za reviziju već raspolagao i koja bi uticala na izmjenu datih nalaza.

Rukovodilac sektora za finansijsku reviziju:

Anica Pudar, dipl. oec.

Vođa tima:

Jadranka Novak, viši revizor, dipl. oec.

Član tima:

Dubravka S. Barbarić, revizor, dipl. oec.

Prilog br. 1.
**Konsolidirani izvještaj o izvršenju budžeta/proračuna Općine Bihać
za 2009. Godinu**

u KM

C-to	Vrsta rashoda	Budžet za 2009. Godinu	Rebalans III Budžeta za 2009.godinu	Operativni Budžet za 2009. god.	Izvršenje Budžeta za 2009. g.	Izvršenje Budžeta za 2008. god
1	2	3	4	5	6	7
710000	Prihodi od poreza	15.985.110	11.704.095	11.704.095	11.692.891	15.398.954
720000	Neporezni prihodi	16.796.676	9.275.928	9.275.928	9.176.793	9.858.038
730000	Tekuće potpore	1.980.000	1.245.791	1.245.791	1.018.082	4.163.188
811000	Kapitalni primici					
812000	Kapitalne potpore					
813000	Primljene otplate danih zajmova					
780000	Prihodi iz proračuna					
	Ukupno prihodi i primici	36.241.786	22.225.814	22.225.814	21.887.766	29.420.180
590000	Neraspoređeni višak prihoda i rashoda					
611000	Plaće i naknade zaposlenih	9.821.690	8661.128	8.661.128	8.763.816	8.761.238
611100	Bruto plaće i naknade	7.489.360	6.702.720	6.702.720	6.657.988	6.384.827
611200	Naknade troškova zaposlenih	2.332.330	1.958.408	1.958.408	2.105.828	2.376.411
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	842.049	721.977	721.977	726.393	731.612
612100	Doprinosi poslodavca	842.049	721.977	721.977	726.393	731.612
613000	Izdaci za materijal i usluge	2.023.183	1.959.720	1.959.720	1.923.349	3.921.484
613100	Putni troškovi	125.630	102.199	102.199	90.114	141.049
613200	Izdaci za energiju	138.467	132.500	132.500	91.963	134.209
613300	Izdaci za komunalne usluge	237.450	302.850	302.850	323.258	312.062
613400	Nabavka materijala	172.388	175.846	175.846	176.473	310.545
613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	58.600	54.015	54.015	52.957	68.530
613600	Unajmljivanje imovine i opreme	1.050	-	-		-
613700	Izdaci za tekuće održavanje	85.504	91.967	91.967	71.777	2.044.780
613800	Izdaci za osig., bankarske usluge i pl. pr.	53.088	328.300	328.300	322.558	44.599
613900	Ugovorne usluge	1.151.006	772.042	772.042	794.249	865.710
614000	Tekući transferi	5.431.132	5.577.264	5.577.264	5.523.633	6.134.866
614000	tekuća rezerva budžetska	310.000	305.000	305.000		
614100	Grantovi drugim nivoima	150.000	160.884	160.884	162.462	339.040
614200	Grantovi pojedincima	1.171.882	2.265.371	2.265.371	2.314.550	1.070.091
614300	Grantovi neprofitnim organizacijama	3.669.250	2.867.342	2.867.342	2.761.837	4.652.519
614500	Grantovi privatnim poduzećima	0	0	0	0	0
614800	Ostali grantovi-povrat i drugo	130.000	283.668	283.668	284.784	73.216
615000	Kapitalni grantovi	4.202.500	464.911	464.911	441.955	4.662.191
615100	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	322.500	34.348	34.348	32.201	313.306
615200	Kapitalni grantovi pojedincima i neprof.org.	3.880.000	430.563	430.563	409.754	4.348.885
616000	Izdaci za kamate i ostale naknade	300.000	388.633	388.633	388.633	70.200
616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	300.000	388.633	388.633	388.633	70.200
688000	Doznake nižim potrošačkim jedinicama					
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava (jed.općinski organ)	13.621.232	5.943.988	5.943.988	4.792.434	18.497.579
821100	Nabavka šuma, zemljišta	500.000	114.564	114.564	119.722	554.467
821200	Nabavka građevina	166.164	58.777	58.777	58.776	43.379
821300	Nabavka opreme	382.068	175.275	175.275	172.192	152.465
821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	330.000	230.572	230.572	216.689	65.406
821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	10.943.000	5.364.800	5.364.800	4.225.055	1.653.641
	Ukupno rashodi	34.941.786	23.717.626	23.717.626	22.560.213	-
823000	Otplate domaćih pozajmljivanja	1.300.000	1.145.101	1.145.101	1.145.101	-
	Ukupno rashodi i izdaci	36.241.786	24.862.724	24.862.724	23.705.314	42.779.170